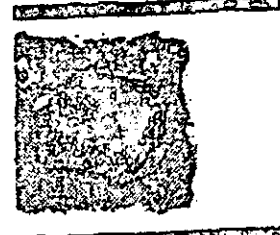

„אדום על האקי“ המופיע בימים אלה — כשמו כן הוא: ספר הכתוב בדם, על פני הרקע של מציאות צבאית והגנתית „יוסיומית“. כזה הוא קובץ סיפורי-זכרונותיו של ד"ר ישראל מהרי"ק, זכרונות לברכה — סגן-אלוף שחרם תרומתו בחיל-הרפואה של צבא-הגנה-לישראל; וקודם-לכן קצין-רפואה בצבא הבריטי בשנות מלחמת-העולם, מחרף נפשו בשליחות-עזרה אל מחנות הפרטיזנים ביוגוסלביה; ועוד לפני זה נאמן ה„הגנה“ העברית — ו„מתנדב נצחי“.

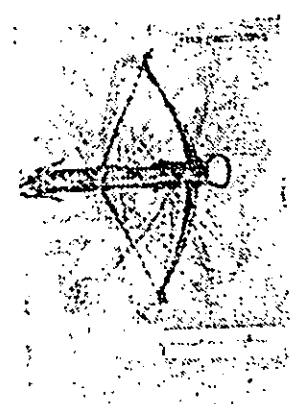

אדום על האקי

כותב עליו אל"מ ד"ר א. גילון, קצין-רפואה-ראשי לצה"ל, בדברי הקדמתו: „על הקורא לזכור: לא בספר תולדותיו של „השירות הרפואי“ של כוחות ה„הגנה“ ושל הצבא המתהווה — שהפך לחיל-הרפואה של צה"ל — מדובר כאן, אלא בדפים מיומנו של רופא בעל-לב, אשר ריחף בקלות באויר הכבד של שתי מלחמות אכזריות ויכול להן.

חן-המספרים מנעים את הקריאה בספר: לבו הער ועינו החדה של המתבונן מעלים, מיריעת-המאורעות הכבירה של השנים ההן — שנות מלחמת-העולם ושנות מלחמת-הקוממיות שלנו — מצבים ודמויות אשר יש בהם מן הענין, החויה והלקח גמ-יחד. רשימות צנועות אלו הן תרומת להמחשת השנים הטרגיות והגדולות ההן, תרומה עדינת-ביטוי, ורוויה בתחושתה של התקופה, ולא-מעט מערכן של רשימות אלו טמון בכך, שלרוב מספר ישראל מהרי"ק דוקא על ה„דברים הקטנים“, כביכול, אשר ליוו — ותכופות ביטאו — את המעשים הגדולים של דורו; מעשים, אשר היה למספר עצמו חלק בהם.

בזכות אופיו זה של הספר — כה קולע הציון בסוף דברי ההקדמה: „ספר — שיהיה בו כדי לתרום לרום-רוחה, לחוסנו ולכושרו-הנפשי של כל חייל וקצין בצה"ל.“ „מערכות“, בית-ההוצאה של צבא-הגנה-לישראל, רואה זכות לעצמו לשמש כלי להוצאת עזבונו הספרותי של איש-צבא, איש-רפואה ואיש-התנדבות יקר זה. לרבים נועד ספרו זה: לאנשי-צה"ל ולאנשי-רפואה, לצעירים ולא להאלה אשר היו פעם „צעירים“, הרוצים להעביר שוב לנגד עיניהם את מעשי דורם ולחוש את אורחם — ולא להאלה אשר את לקחיו, מניעיו וציוויו יוכלו להכיר רק בדרך זה, מסיפורו של עושה ומספר נאמן.

עולמנו הנוכחי — אין להבינו בלי לעמוד על טיבו ומובנו של חזיון-המלחמה, אך את המלחמה אין להבין בלי להכיר את תולדותיה; ואין לה תולדות-מלחמה בלי תולדות כל-ימלחמה.

„מרוכה-הקשת ועד פצצת-המימן“, מאת פרופ' ברנרד ברודי ושותפתו, פאון ברודי, המופיע עתה בעברית בהוצאת „מערכות“ — הוא ספר תולדות-החימוש, שני זרמים מקבילים בספר זה. בצד תיאורי כלי-נשק, ספינות, התקנים ותחבולות מחוכמים — באות סקירות קצרות וממציות, הקושרות את מעמדה של ההתפתחות המדעית בכל תקופה אל המתרחש בתחום חימוש הכוחות-הלוחמים ואורח-הפעלם. הקורא, הרואה תמונות של קשתות וחיצים וקורא הסברים על מבנהו של „רובה-הקשת“ — אולי ירהר: „משחקי ילדים...“ אך על רקע סבני ומבצעי של תקופה הרחוקה נואתנו יכלה להיות אף להמצאה „ילדותית“ לכאורה משמעות כבירה: פסיכולוגית (מהפכה במושגים) או אף היסטורית (הכרעה במלחמות).

ב. ברודי פירסם בשנות מלחמת-העולם השנייה שני ספרים חשובים על התמורות והמגמות החדשות שבלוחמה ימית. ספרו „האסטרטגיה של עידן-הטיילים“ נחשב לספרי-יסוד בתחום-הגות זה. אפשר שבסקירה זו על תולדות-החימוש, הפותחת בכל-ימלחמתם הראשוניים של דורות קדומים, ראה פרופ' ברודי רק מעין „תחביב“; אך התוצאה היא ספר, אשר ראשיתו מאפשרת כניסה קלה ורבתי-ענין לעולם מושגי הטכניקה-הצבאית — ואילו סיומו מעלה מחשבות רבות-משמעות על אפשרויותיו של הנשק המשתכלל עדי-אין-קץ, שצמח ובשל בתקופתנו, ועל מקומו בחיי-האנושות.